

**Gemensamma författningssamlingen
avseende hälso- och sjukvård,
socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.**

**Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd
om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring**

**HSLF-FS
2017:77**

Gemensamma författningssamlingen avseende hälso- och sjukvård, socialtjänst, läkemedel, folkhälsa m.m.

ISSN 2002-1054, Artikelnummer 2017-12-40
Utgivare: Chefsjurist Pär Ödman, Socialstyrelsen

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om tandläkarnas specialiseringstjänstgöring;

**HSLF-FS
2017:77**

beslutade den 12 december 2017.

Utkom från trycket
den 28 mars 2018

Socialstyrelsen föreskriver följande med stöd av 4 kap. 5 § 1–5, 6 kap. 4 § och 8 kap. 5 § andra stycket första meningen patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) samt 13 § andra stycket tandvårdsförordningen (1998:1338) och beslutar följande allmänna råd.

1 kap. Inledande bestämmelser

Författningens innehåll

1 § Denna författning omfattar

- grundläggande bestämmelser (2 kap.),
- specialiteter (3 kap.),
- ansvarsfördelning (4 kap.),
- individuell utbildningsplan (5 kap.),
- handledning (6 kap.),
- bedömningar (7 kap.),
- tillgodoräknande av kompetens m.m. (8 kap.),
- ansökan om bevis om specialistkompetens (9 kap.),
- övriga bestämmelser (10 kap.),
- målbeskrivningar (bilagorna 1–9), och
- intyg (bilagorna 10–13).

Tillämpningsområde

2 § Föreskrifterna ska tillämpas vid legitimerade tandläkares vidareutbildning för att uppnå specialistkompetens enligt 4 kap. 8 § patientsäkerhetslagen (2010:659).

Definitioner och uttryck

3 § I föreskrifterna och de allmänna råden används beteckningen EES-land för en stat inom det Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Vad som anges om EES-land gäller även för Schweiz.

Beteckningen tredjeland används för ett land som inte omfattas av första stycket.

2 kap. Grundläggande bestämmelser

1 § Enligt 4 kap. 2 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) ska en legitimerad tandläkare för att uppnå specialistkompetens utöva allmän tandläkarpraktik under minst två år efter att ha fått legitimation som tandläkare. Den legitimerade ska därefter förvärva de kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som föreskrivs för specialistkompetensen genom specialiseringstjänstgöring under minst tre år. Den ska fullgöras genom tjänstgöring som tandläkare under handledning och genom deltagande i kompletterande utbildning. Meriter från utbildning på forskarnivå får tillgodoräknas i specialiseringstjänstgöringen.

Målbeskrivningar

2 § För att få ett bevis om specialistkompetens i en specialitet ska den legitimerade tandläkare som genomgår specialiseringstjänstgöring (ST-tandläkaren) ha uppfyllt de krav om kunskaper, färdigheter och förhållningssätt (kompetenskrav) som anges i målbeskrivningen för specialiteten (*bilagorna 1–9*).

Specialiseringstjänstgöringens omfattning

3 § Specialiseringstjänstgöringen ska vara av en sådan omfattning och ha en sådan kontinuitet att ST-tandläkaren kan uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten.

Om specialiseringstjänstgöringen genomförs på deltid, ska tjänstgöringstiden förlängas så att den sammanlagt motsvarar heltid under minst tre år.

3 kap. Specialiteter

1 § För de specialiteter som specialistkompetens kan uppnås i ska följande indelning och benämning gälla:

- Bettfysiologi
- Endodonti
- Käkkirurgi
- Odontologisk radiologi
- Oral protetik
- Orofacial medicin
- Ortodonti
- Parodontologi
- Pedodonti

4 kap. Ansvarsfördelning

Vårdgivare

1 § Vårdgivaren ska ansvara för att det i sådan verksamhet som tar emot tandläkare för specialiseringstjänstgöring finns förutsättningar för att kunna genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vårdgivaren ska vidare ansvara för att det finns tillgång till

1. handledare som kan ge den handledning som behövs, och
2. medarbetare som kan ge ST-tandläkare nödvändiga instruktioner om verksamhetsspecifika tekniker och tillvägagångssätt.

Allmänna råd

Vårdgivaren bör se till att kompetenskraven i målbeskrivningarna för de olika specialiteterna är möjliga att uppfylla genom att t.ex. tillhandahålla ett patientunderlag som är relevant samt utrustning och anpassade lokaler.

Vårdgivaren bör vidare se till att det finns tillgång till en studierektor som är specialistkompetent och har handledarutbildning. Han eller hon bör samordna utbildningsaktiviteter för specialiserings-tjänstgöringen. Studierektorn kan även utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschefer, handledare och ST-tandläkare.

Vårdgivaren bör även se till att ST-tandläkare, utöver handledning, fortlöpande ges sådana instruktioner som anges i 1 § andra stycket 2 med återkoppling från dem som har gett instruktionerna.

2 § Vårdgivaren ska som ett led i egenkontrollen enligt 5 kap. 2 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ansvara för att verksamheten regelbundet granskas och utvärderas för att säkerställa specialiseringstjänstgöringens kvalitet.

Verksamhetschef

3 § Verksamhetschefen vid det tjänstgöringsställe där en ST-tandläkare genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring ska utse en huvudansvarig handledare till honom eller henne.

Verksamhetschefen ska vidare utse en extern examinator för att göra bedömningarna enligt 7 kap. 3 §. Examinatorn ska ha ett bevis om specialistkompetens i den specialitet som ST-tandläkaren avser att uppnå specialistkompetens i. Examinatorn får inte ha organisatoriska kopplingar till vårdgivaren.

Allmänna råd

Den externa examinatorn bör ha doktorsexamen eller motsvarande.

4 § Verksamhetschefen ska ansvara för att det till ST-tandläkaren tas fram en individuell utbildningsplan som regelbundet följs upp och vid behov revideras.

Verksamhetschefen ska vidare ansvara för att framtagandet, uppföljningen och revideringen av planen görs i samråd mellan den huvudansvariga handledaren och ST-tandläkaren. Om den huvudansvariga handledaren inte är vetenskapligt välmeriterad, ska verksamhetschefen utse ytterligare en person som är det för att delta i samrådet.

Allmänna råd

I samrådet om den individuella utbildningsplanen kan även en studierektor ingå.

5 kap. Individuell utbildningsplan

1 § ST-tandläkarens individuella utbildningsplan ska utgå från målbeskrivningen för specialiteten. Planen ska omfatta den tjänstgöring och kompletterande utbildning som behövs för att ST-tandläkaren ska kunna uppfylla kompetenskraven i målbeskrivningen.

I 4 kap. 4 § finns bestämmelser om att ta fram, följa upp och revidera den individuella utbildningsplanen.

Allmänna råd

Den individuella utbildningsplanen bör innehålla uppgifter om intern och extern utbildning samt avsatt tid för självstudier.

6 kap.Handledning

1 § Handledningen av ST-tandläkaren ska ges

1. med utgångspunkt i den individuella utbildningsplanen,
2. kontinuerligt, och
3. i form av stöd och vägledning.

Allmänna råd

Handledningen bör planeras in i den ordinarie tjänstgöringen för både ST-tandläkare och handledare.

2 § Den huvudansvariga handledaren ska tjänstgöra där ST-tandläkaren genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring. Den huvudansvariga handledaren ska

1. ha ett bevis om specialistkompetens i den specialitet som ST-tandläkaren avser att uppnå specialistkompetens i, och
2. ha genomgått handledarutbildning.

Allmänna råd

Handledarutbildningen bör omfatta regelverket för specialiserings-tjänstgöringen samt pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.

3 § Under varje del av specialiseringstjänstgöringen ska ST-tandläkaren ha tillgång till en handledare som har relevant specialistkompetens och har genomgått handledarutbildning.

Allmänna råd

Minst en av de handledare som ST-tandläkaren ska ha tillgång till under specialiseringstjänstgöringen bör ha doktorsexamen eller motsvarande.

Handledarutbildningen bör omfatta regelverket för specialiseringstjänstgöringen samt pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.

7 kap. Bedömningar

Kontinuerlig bedömning

1 § Den huvudansvariga handledaren och verksamhetschefen vid det tjänstgöringsställe där ST-tandläkaren genomför sin huvudsakliga specialiseringstjänstgöring ska bedöma ST-tandläkarens kompetensutveckling kontinuerligt.

Om verksamhetschefen själv inte har den kompetens som krävs för att göra bedömningarna, ska han eller hon utse en tandläkare med sådan kompetens.

Bedömningarna ska göras med utgångspunkt i målbeskrivningen för specialiteten och den individuella utbildningsplanen.

Allmänna råd

Den kontinuerliga bedömningen bör göras med på förhand kända och överenskomna metoder.

Om det vid bedömningen framkommer att ST-tandläkaren inte har uppfyllt kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten, bör det tas fram en åtgärdsplan för hans eller hennes fortsatta utbildning.

2 § Den kontinuerliga bedömningen ska dokumenteras och ligga till grund för den sammantagna bedömningen enligt 3 §.

Sammantagen bedömning

3 § Innan ett intyg om fullgjord specialiseringstjänstgöring kan utfärdas ska det göras en sammantagen bedömning av om ST-tandläkaren uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten.

Bedömningen ska göras av den huvudansvariga handledaren och den externa examinatorn.

Allmänna råd

En del av den sammantagna bedömningen kan grunda sig på ett slutprov.

8 kap. Tillgodoräknande av kompetens m.m.

Specialisttandläkare med kompetens från annat EES-land

1 § För specialisttandläkare som har förvärvat sina yrkeskvalifikationer i ett annat EES-land än Sverige eller fått dem erkända i ett sådant land finns bestämmelser i

1. lagen (2016:145) om erkännande av yrkeskvalifikationer,
2. förordningen (2016:157) om erkännande av yrkeskvalifikationer,
3. patientsäkerhetsförordningen (2010:1369), samt
4. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:64) om erkännande av yrkeskvalifikationer inom hälso- och sjukvården.

Tidigare specialiseringstjänstgöring

2 § Om en tandläkare har ett bevis om specialistkompetens i en specialitet och vill uppnå sådan kompetens i ytterligare en specialitet, får tidigare specialiseringstjänstgöring tillgodoräknas efter prövning. Detta gäller under förutsättning att kompetenskraven i målbeskrivningen för den ytterligare specialiteten är uppfyllda.

Meriter från forskarutbildning

3 § Den tandläkare som har en svensk doktorsexamen ska få ett bevis om specialistkompetens om han eller hon

1. har uppfyllt kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten, och
2. har fullgjort minst två och ett halvt års specialiseringstjänstgöring.

Även den tandläkare vars utländska doktorsexamen har bedömts motsvara en svensk doktorsexamen av ett svenskt universitet, en svensk högskola eller Universitets- och högskolerådet ska få ett bevis om specialistkompetens om han eller hon uppfyllt kraven i första stycket 1 och 2.

Specialisttandläkare med kompetens från tredjeland

4 § Den tandläkare som har ett bevis från tredjeland om specialistkompetens i en specialitet efter att ha fullgjort tjänstgöring som motsvarar två års allmän tandläkarpraktik och tre års specialiserings-

tjänstgöring ska få ett bevis om specialistkompetens i motsvarande specialitet i Sverige om han eller hon

1. genomför minst ett års specialiseringstjänstgöring i Sverige efter att ha fått svensk legitimation,
2. uppfyller kompetenskraven i målbeskrivningen för specialiteten, och
3. uppfyller kraven i övrigt enligt denna författning.

Delar av tjänstgöringen från annat EES-land eller tredjeland

5 § En tandläkare får tillgodoräkna sig upp till två års tjänstgöring som tandläkare i ett annat EES-land än Sverige eller i tredjeland om han eller hon

1. har fullgjort tjänstgöring som motsvarar två års allmän tandläkarpraktik,
2. har genomfört tjänstgöringen under handledning,
3. har fått ett intyg om tjänstgöringen som innefattar en beskrivning av dess innehåll och omfattning från en verksamhetschef eller motsvarande i tjänstgöringslandet,
4. uppfyller kompetenskraven i delmålen i målbeskrivningen för specialiteten enligt en handledare i Sverige, och
5. har genomfört tjänstgöringen efter att ha fått behörighet att utöva tandläkaryrket i tjänstgöringslandet.

9 kap. Ansökan om bevis om specialistkompetens

1 § För att få ett bevis om specialistkompetens i en specialitet ska en ansökan göras hos Socialstyrelsen. Den ska göras på en särskild blankett (***bilaga 10***).

2 § Intyg ska bifogas ansökan för att styrka

1. uppnådda delmål enligt målbeskrivningen för specialiteten (***bilaga 11***),
2. fullgjord specialiseringstjänstgöring (***bilaga 12***), och
3. uppnådd specialistkompetens enligt målbeskrivningen för specialiteten (***bilaga 13***).

3 § Intyg ska därutöver bifogas ansökan om ST-tandläkaren vill tillgodoräkna sig

1. godkänd svensk doktorsexamen,
2. utländsk doktorsexamen som har bedömts motsvara en svensk,
3. utländsk tjänstgöring enligt 8 kap. 4 §, eller
4. utländsk tjänstgöring enligt 8 kap. 5 §.

10 kap. Övriga bestämmelser

1 § Av 4 kap. 3 § patientsäkerhetsförordningen (2010:1369) framgår det att om det finns särskilda skäl får Socialstyrelsen meddela bevis om specialistkompetens trots att en tandläkares utbildning inte uppfyller kraven i 4 kap. 2 § förordningen eller i föreskrifter meddelade med stöd av 4 kap. 5 § förordningen.

2 § Socialstyrelsen kan medge undantag från bestämmelserna i dessa föreskrifter, om det finns särskilda skäl.

-
1. Denna författning träder i kraft den 1 juni 2018.
 2. Genom författningen upphävs Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1993:4) Tandläkarnas specialiseringstjänstgöring.
 3. Den upphävda författningen gäller dock fortfarande för tandläkare som har fått legitimation i Sverige eller motsvarande bevis om behörighet i annat EES-land före den 1 juni 2018, under förutsättning att tandläkaren begär att få sin ansökan prövad enligt den författningen och ansökan kommer in senast den 31 maj 2023.

Socialstyrelsen

PÄR ÖDMAN

Helene Klackenbergr Ingrao

Bettfysiologi

Om specialiteten

Specialiteten bettfysiologi karaktäriseras av utredning, diagnostisering och behandling av patienter som har smärta eller funktionsstörningar i käksystemet och närliggande organsystem. Särskilt fokuseras på sambandet mellan funktionsstörningar i käksystemet hos patienterna och deras övriga sjukdomar och tillstånd.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om käksystemets normala struktur och funktion,
- diagnostisering vid funktionsstörningar och smärttillstånd i käksystemet,
- utredning vid ansiktssmärta och huvudvärk,
- fördjupade kunskaper om sjukdomar och tillstånd i övriga delar av kroppen samt beteenden som manifesterar sig i käksystemet, och
- behandlingar som syftar till beteendeförändring, rehabilitering, bettstabilisering, smärtlindring och smärthantering.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten bettfysiologi

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Bettfysiologi 1 – Bettfysiologi 9

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten – kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper – kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer – kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen – kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner – kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder
SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården – uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation – uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan – uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt– kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor– kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet– kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper– kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare– kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten– kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information– kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt– kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas
SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder – kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov
SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om barns normala utveckling – uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa
SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Bettfysiologi 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan interagera med smärta och funktionsstörningar i käksystemet– kunna genomföra och utvärdera behandlingar som syftar till beteendeförändring vid smärta eller funktionsstörningar i käksystemet
Bettfysiologi 2	Kompetenskrav
Reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar som kan påverka smärta och funktionsstörningar i käksystemet– kunna bedöma hur reumatologiska sjukdomar eller tillstånd eller övriga systemsjukdomar hos en patient interagerar med smärta eller funktionsstörningar i käksystemet
Bettfysiologi 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid neurologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om neurologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka smärta och funktionsstörningar i käksystemet– kunna bedöma hur neurologiska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med smärta eller funktionsstörningar i käksystemet

Bettfysiologi 4	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet kan interagera med smärta och funktionsstörningar i käksystemet
Bettfysiologi 5	Kompetenskrav
Oralpatologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om orsaker till patologiska sjukdomar och tillstånd i munhålan och närliggande organsystem – uppvisa kunskap om diagnostisering och behandling av patologiska sjukdomar och tillstånd i munhålan och närliggande organsystem
Bettfysiologi 6	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för diagnostisering av och behandlingsplanering vid smärta och funktionsstörningar i käksystemet
Bettfysiologi 7	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa en specifik läkemedelsbehandling till en patients övriga läkemedelsbehandling och hans eller hennes samtliga sjukdomar och tillstånd – kunna ordinera läkemedel vid diagnostisering och behandling av smärta eller funktionsstörningar i käksystemet samt utvärdera resultatet av ordineringsen

Bettfysiologi 8	Kompetenskrav
Sömnapné och andra snarksjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna genomföra odontologiska utredningar av sömnapné och andra snarksjukdomar– kunna odontologiskt omhänderta patienter med sömnapné eller andra snarksjukdomar

Bettfysiologi 9	Kompetenskrav
Smärta och funktionsstörningar i käksystemet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna tillämpa en helhetssyn vid omhändertagande av patienter med smärta eller funktionsstörningar i käksystemet– kunna diagnostisera smärta och funktionsstörningar i käksystemet– kunna behandla patienter med smärta eller funktionsstörningar i käksystemet med beaktande av deras samtliga sjukdomar och tillstånd

Endodonti

Om specialiteten

Specialiteten endodonti karaktäriseras av utredning, diagnostisering och behandling av patienter som har sjukdomar eller förändringar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna vilket kräver avancerad endodontisk behandling.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om etiologi till och diagnostisering vid patologiska tillstånd i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna,
- kunskaper om sambanden mellan patologiska tillstånd i tandpulpan, patologiska tillstånd i de periradikulära vävnaderna och det allmänna hälsotillståndet,
- utredning vid akut och långvarig smärta i de orofaciala vävnaderna, och
- behandling vid infektiösa och inflammatoriska tillstånd i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten endodonti

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Endodonti 1 – Endodonti 11

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten – kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper – kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer – kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen – kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner – kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder
SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården – uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation – uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan – uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt– kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor– kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet– kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper– kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare– kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten– kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information– kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt– kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas
SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder – kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov
SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om barns normala utveckling – uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa
SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Endodonti 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan interagera med smärta och övrig symtombild– kunna odontologiskt omhänderta patienter med psykisk ohälsa eller psykiatriska sjukdomar eller tillstånd

Endodonti 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna bedöma hur sjukdomar eller förändringar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna hos en patient påverkar invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd

Endodonti 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om hur orala sjukdomar och tillstånd kan påverka hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd

Endodonti 4	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid neurologiska sjukdomar och tillstånd	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om neurologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – kunna bedöma hur neurologiska sjukdomar eller tillstånd hos en patient påverkar odontologiska symtom – kunna odontologiskt omhänderta patienter med neurologiska sjukdomar eller tillstånd
Endodonti 5	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet kan interagera med orofaciala sjukdomar och tillstånd
Endodonti 6	Kompetenskrav
Toxikologi	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om toxiska och allergiska reaktioner som kan sättas i samband med dentala material som används i behandling av sjukdomar eller förändringar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna – kunna utreda patienter med symtom som kan sättas i samband med dentala material – kunna omhänderta patienter med symtom som kan sättas i samband med dentala material

Endodonti 7	Kompetenskrav
Oralpatologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid orala slemhinneförändringar– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av orala slemhinneförändringar– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader
Endodonti 8	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna anpassa en specifik läkemedelsbehandling till en patients övriga läkemedelsbehandling och hans eller hennes samtliga sjukdomar och tillstånd– kunna ordinera läkemedel vid behandling av akut och långvarig smärta samt inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i orofaciala vävnader
Endodonti 9	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering och odontologisk behandling vid inflammatoriska tillstånd i orofaciala vävnader– kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter med inflammatoriska tillstånd i orofaciala vävnader

Endodonti 10	Kompetenskrav
Smärta	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna utreda och diagnostisera patienter med smärta i huvud- och halsområdet som har sitt ursprung i sjukdomar eller förändringar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna

Endodonti 11	Kompetenskrav
Diagnostisering, behandling och uppföljning	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna värdera och tillämpa de undersöknings- och diagnostiseringsmetoder som används inom endodonti – kunna utreda patienter med oklara dentala infektionstillstånd eller tandrelaterade smärtor av akut eller långvarig karaktär – kunna prognostisera sjukdomar och förändringar i tandpulpan och de periradikulära vävnaderna samt behandlingen av dessa – kunna odontologiskt omhänderta patienter med oklara dentala infektionstillstånd eller tandrelaterade smärtor av akut eller långvarig karaktär – kunna omhänderta patienter med behov av avancerad endodontisk behandling – uppvisa kunskap om hur valet av rehabiliterande åtgärd påverkar den endodontiska behandlingen

Käkkirurgi

Om specialiteten

Specialiteten käkkirurgi karaktäriseras av utredning, diagnostisering och behandling av patienter som har missbildningar, vävnadsförluster eller skador i munhålan, käkarna och omgivande vävnader. Inom specialiteten omhändertas patienter såväl polikliniskt som i slutenvård.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om systemsjukdomar och medicinska behandlingar,
- utredning och diagnostisering vid komplicerade missbildningar, vävnadsförluster och skador i munhålan, käkarna och omgivande vävnader,
- kirurgisk och icke-kirurgisk behandling vid komplicerade missbildningar, vävnadsförluster och skador i munhålan, käkarna och omgivande vävnader, och
- fördjupade kunskaper om angränsande odontologiska och medicinska kompetensområden.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten käkkirurgi

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Käkkirurgi 1 – Käkkirurgi 19

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten– kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper– kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer– kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen– kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner– kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården– uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation– uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan– uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt – kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor – kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet – kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper – kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare – kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten – kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information – kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder– kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om barns normala utveckling– uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa

SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Käkkirurgi 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med psykisk ohälsa eller psykiatriska sjukdomar eller tillstånd

Käkkirurgi 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – kunna beakta invärtesmedicinska diagnoser hos en patient vid planering och genomförande samt prognostisering av käkkirurgisk behandling – kunna bedöma hur invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med orofaciala sjukdomar eller tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd

Käkkirurgi 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd– kunna bedöma hur hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med orofaciala sjukdomar eller tillstånd– kunna utreda och diagnostisera patienter med onkologiska sjukdomar eller tillstånd i munhålan och omgivande vävnader– kunna tillämpa kirurgiska och icke-kirurgiska metoder för behandling av onkologiska sjukdomar och tillstånd som ett led i det odontologiska omhändertagandet av patienter
Käkkirurgi 4	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid neurologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om neurologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om hur neurologiska sjukdomar och tillstånd kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med neurologiska sjukdomar eller tillstånd
Käkkirurgi 5	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om hur reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med reumatologiska sjukdomar eller tillstånd eller övriga systemsjukdomar

Käkkirurgi 6	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet – kunna bedöma hur sjukdomar eller tillstånd i öron-, näs- och halsområdet hos en patient interagerar med orofaciala sjukdomar eller tillstånd

Käkkirurgi 7	Kompetenskrav
Laboratoriemedicin	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om laboratoriemedicinska metoder som har betydelse för behandling av patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma behov av och initiera laboratoriemedicinska undersökningar för patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma laboratoriemedicinska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande

Käkkirurgi 8	Kompetenskrav
Omhändertagande i livets slutskede	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om palliativt omhändertagande i livets slutskede – kunna bedöma behov av och initiera palliativ vård i livets slutskede – kunna odontologiskt omhänderta patienter i livets slutskede med beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov

Käkkirurgi 9	Kompetenskrav
Bemötande vid odontologiskt omhändertagande av barn och ungdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna göra barn och ungdomar delaktiga vid odontologiskt omhändertagande med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov
Käkkirurgi 10	Kompetenskrav
Patienter med nedsatt autonomi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna samarbeta med patienter som har nedsatt autonomi och deras närstående med beaktande av etiska och juridiska aspekter– kunna samarbeta med personal i vård och omsorg om patienters orala hälsa och behandling med respekt för patienternas självbestämmande och integritet
Käkkirurgi 11	Kompetenskrav
Smärta	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna utreda och diagnostisera patienter med smärta i huvud- och halsområdet oberoende av om smärtan påverkas av sjukdomar eller tillstånd i närliggande vävnader eller organsystem– kunna odontologiskt omhänderta patienter i syfte att ge smärtlindring
Käkkirurgi 12	Kompetenskrav
Nutrition och vätskebalans	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om pre- och postoperativ nutritionsbehandling– kunna tillämpa metoder för nutrition och vätskebalans vid käkkirurgisk behandling

Käkkirurgi 13	Kompetenskrav
Anestesi och sedering	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om metoder inom anestesi och sedering – kunna initiera anestesi och sedering vid odontologiskt omhändertagande – kunna tillämpa metoder för sedering och smärtlindring som ett led i odontologiskt omhändertagande
Käkkirurgi 14	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur läkemedelsbehandling kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hälsoekonomiska aspekter av läkemedelsbehandling – kunna anpassa en specifik läkemedelsbehandling till en patients övriga läkemedelsbehandling och hans eller hennes samtliga sjukdomar och tillstånd – kunna samarbeta med patienter och deras närstående för att uppnå följsamhet till läkemedelsbehandling
Käkkirurgi 15	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering samt käkkirurgisk behandling vid sjukdomar, missbildningar, vävnadsförluster och skador i käkar, ansiktsskelett och omgivande vävnader – kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter med sjukdomar, missbildningar, vävnadsförluster eller skador i käkar, ansiktsskelett och omgivande vävnader

Käkkirurgi 16	Kompetenskrav
Oralpatologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid orala slemhinneförändringar– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av orala slemhinneförändringar– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid förändringar i hårdvävnader i munnen och angränsande områden– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av förändringar i hårdvävnader i munnen och angränsande områden– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid förändringar i spottkörtlarna– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av förändringar i spottkörtlarna– kunna odontologiskt omhänderta patienter med förändringar och sjukdomar i orala slemhinnor eller hårdvävnader i munnen och angränsande områden– kunna odontologiskt omhänderta patienter med förändringar i spottkörtlarna
Käkkirurgi 17	Kompetenskrav
Infektioner	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna utreda och diagnostisera infektioner som har sitt ursprung i käkar och munhåla– kunna behandla infektioner som har sitt ursprung i käkar och munhåla

Käkkirurgi 18	Kompetenskrav
Trauma	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om etiologi till dentala, orala och maxillofaciala skador – kunna undersöka och diagnostisera patienter med dentala, orala eller maxillofaciala skador – kunna odontologiskt omhänderta patienter med dentala, orala eller maxillofaciala skador – uppvisa kunskap om omhändertagande av patienter med livshotande tillstånd

Käkkirurgi 19	Kompetenskrav
Diagnostisering, behandling och uppföljning	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna tillämpa metoder för diagnostisering vid dentoalveolär kirurgi, implantatbehandling, ortognatkirurgi, käkledskirurgi och rekonstruktiv kirurgi – uppvisa kunskap om plastikkirurgiska behandlingsmetoder vid rekonstruktiv kirurgi – kunna göra en behandlingsplanering vid dentoalveolär kirurgi, implantatkirurgi, ortognatkirurgi, käkledskirurgi och rekonstruktiv kirurgi – kunna tillämpa metoder för dentoalveolär kirurgi, implantatkirurgi, ortognatkirurgi, käkledskirurgi och rekonstruktiv kirurgi – kunna prognostisera, utvärdera och följa upp behandling vid dentoalveolär kirurgi, implantatkirurgi, ortognatkirurgi, käkledskirurgi och rekonstruktiv kirurgi

Odontologisk radiologi

Om specialiteten

Specialiteten odontologisk radiologi karaktäriseras av bildgivande morfologiska och funktionella metoder för att diagnostisera samt utvärdera behandling av patienter som har orofaciala sjukdomar eller tillstånd.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om tändernas, käkarnas, ansiktsskelettets och de omgivande vävnadernas anatomi och funktion,
- fördjupade kunskaper om orofaciala sjukdomar och tillstånds uppkomstmekanismer och förlopp,
- fördjupade kunskaper om bildgivande morfologiska och funktionella metoders styrkor, begränsningar och risker, och
- fördjupade kunskaper om strålningsbiologi samt strålskydd inklusive bedömning av berättigande och optimering.

Samverkan med remitterande och andra enheter som använder funktionella och morfologiska metoder är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten odontologisk radiologi

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Odontologisk radiologi 1 – Odontologisk radiologi 10

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten– kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper– kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer– kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen– kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner– kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården– uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation– uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan– uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt – kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor – kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet – kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper – kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare – kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten – kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information – kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder– kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om barns normala utveckling– uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa

SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Odontologisk radiologi 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur patienter och deras närstående kan reagera på akuta och långvariga sjukdomar och tillstånd

Odontologisk radiologi 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om multidisciplinär handläggning vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd

Odontologisk radiologi 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid infektiösa tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om infektiösa tillstånd i huvud- och halsområdet samt deras spridningsvägar – kunna bedöma radiografiska tecken på infektiösa tillstånd i huvud- och halsområdet – uppvisa kunskap om multidisciplinär handläggning vid infektiösa tillstånd

Odontologisk radiologi 4	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid endokrina och metabola sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om endokrina och metabola sjukdomar och tillstånd som drabbar käkarna och ansiktsskelettet

Odontologisk radiologi 5	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar som drabbar käkarna och ansiktsskelettet

Odontologisk radiologi 6	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd som påverkar andning och andningsorganen samt tal och sväljning– uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd som påverkar spottkörtlarna– uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd som påverkar hörsel- och balansorganen– uppvisa kunskap om samband mellan oral motorik, oral funktion och kraniofacial utveckling– kunna tillämpa radiologisk undersökningsteknik vid diagnostisering av tal- och sväljningsproblem

Odontologisk radiologi 7	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur läkemedelsbehandling kan påverka orala sjukdomar och tillstånd

Odontologisk radiologi 8	Kompetenskrav
Barn och ungdomar	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av barn och ungdomar med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov – uppvisa kunskap om radiologiska metoder för odontologisk åldersbedömning – uppvisa kunskap om symtom på samt diagnostisering och behandling vid sällsynta diagnoser och syndrom som har betydelse för odontologiskt omhändertagande

Odontologisk radiologi 9	Kompetenskrav
Tekniker och strålskydd	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om undersökningsmetoder inom odontologisk radiologi samt kompletterande metoder för undersökning och diagnostisering – kunna värdera radiologiska undersökningsmetoder – kunna tillämpa digital teknik, bildbearbetning samt bildtolkning inom odontologisk radiologi – uppvisa kunskap om strålningsfysik, strålningsbiologi och strålskydd som har betydelse för odontologisk radiologi – uppvisa kunskap om metoder för mätning av stråldoser – uppvisa kunskap om principer för optimering vid radiologiska undersökningar – kunna ta ansvar för berättigandebedömningar vid radiologiska undersökningar

Odontologisk radiologi 10	Kompetenskrav
Undersökning och omhändertagande	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om etiologi till och behandling av dentala, orala och maxillofaciala skador– uppvisa kunskap om etiologi till och behandling av dentala, orala och maxillofaciala anomalier– kunna bedöma behov av samt välja metod för och omfattning av radiologisk undersökning vid sjukdomar och tillstånd, anomalier samt trauma som drabbar tänder, käkar, ansiktsskelett och omgivande vävnader– kunna genomföra radiologiska undersökningar vid sjukdomar och tillstånd, anomalier samt trauma som drabbar tänder, käkar, ansiktsskelett och omgivande vävnader– uppvisa kunskap om indikationer för radiologiska efterkontroller vid odontologiska behandlingar

Oral protetik

Om specialiteten

Specialiteten oral protetik karaktäriseras av diagnostisering och behandling av patienter som på grund av t.ex. trauma eller medfödda eller förvärvade sjukdomar eller tillstånd har komplicerade vävnadsförluster i tänder, käkar och ansikte. I behandlingen ingår ersättning av förlorad vävnad med proteser av olika slag. Syftet med behandlingen är att återskapa funktion, komfort och estetik.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om dentala material,
- kunskaper om toxikologi,
- fördjupade kunskaper om oralmotorisk funktion och parafunktion,
- kunskaper om psykologi, fonetik och estetik, och
- avancerad bettrehabilitering.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten oral protetik

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Oral protetik 1 – Oral protetik 11

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten – kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper – kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer – kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen – kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner – kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder
SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården – uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation – uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan – uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt– kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor– kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet– kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper– kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare– kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten– kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information– kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt– kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår – uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas
SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder – kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov
SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om barns normala utveckling – uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa
SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Oral protetik 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan interagera med odontologiska behandlingar– kunna odontologiskt omhänderta patienter med psykisk ohälsa eller psykiatriska sjukdomar eller tillstånd
Oral protetik 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd kan interagera med orala sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd
Oral protetik 3	Kompetenskrav
Reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna bedöma hur reumatologiska sjukdomar eller tillstånd eller övriga systemsjukdomar hos en patient interagerar med protetisk rehabilitering

Oral protetik 4	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur protetisk rehabilitering kan orsaka problem i öron-, näs- och halsområdet
Oral protetik 5	Kompetenskrav
Röst- och talrubbningar	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om normal röst- och talfunktion – uppvisa kunskap om hur protetiska konstruktioner kan påverka talfunktionen – kunna bedöma hur protetisk rehabilitering påverkar patienters talfunktion – kunna omhänderta patienter som har talrubbningar till följd av protetisk rehabilitering
Oral protetik 6	Kompetenskrav
Oralpatologiska sjukdomar och tillstånd	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid orala slemhinneförändringar – uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av orala slemhinneförändringar – uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader – uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader

Oral protetik 7	Kompetenskrav
Toxikologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om toxiska och allergiska reaktioner som kan sättas i samband med dentala material– uppvisa kunskap om utredning och diagnostisering vid symtom som kan sättas i samband med dentala material– kunna odontologiskt omhänderta patienter med symtom som kan sättas i samband med dentala material– uppvisa kunskap om hantering av dentala material som kan ge toxiska eller allergiska reaktioner
Oral protetik 8	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering och odontologisk behandling vid missbildningar och vävnadsförluster i tänder, käkar och omgivande vävnader– kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter med missbildningar eller vävnadsförluster i tänder, käkar och omgivande vävnader
Oral protetik 9	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur läkemedelsbehandling kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna bedöma hur läkemedelsbehandling av patienter påverkar prognosen för rehabiliterande insatser

Oral protetik 10	Kompetenskrav
Protetisk rehabilitering av barn och ungdomar	<p>Den specialistkompetenta tandläkarens ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa planering, genomförande och uppföljning av rehabiliterande åtgärder med utgångspunkt i växande individers särskilda förutsättningar och behov

Oral protetik 11	Kompetenskrav
Diagnostisering, behandling och uppföljning	<p>Den specialistkompetenta tandläkarens ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna värdera och tillämpa metoder för undersökning och diagnostisering som används inom oral protetik – uppvisa kunskap om dentala materials och protetiska konstruktioners egenskaper och användningsområden – uppvisa kunskap om plastikkirurgiska behandlingsmetoder för korrigerande av orofaciala defekter – uppvisa kunskap om dentoalveolär kirurgi, implantatbehandling, ortognatkirurgi och rekonstruktiv kirurgi – kunna planera och prognostisera protetisk rehabilitering – kunna odontologiskt omhänderta patienter med behov av rehabiliterande åtgärder till följd av implantatbehandling, ortognatkirurgi eller rekonstruktiv kirurgi – kunna odontologiskt omhänderta patienter med behov av rehabiliterande åtgärder till följd av orala sjukdomar, trauma eller störningar i tändernas hårdvävnad – kunna tillämpa och följa upp kostrådgivning i samband med protetisk behandling – kunna odontologiskt omhänderta patienter med smärta eller funktionsstörningar till följd av rehabiliterande åtgärder

Orofacial medicin

Om specialiteten

Specialiteten orofacial medicin karaktäriseras av diagnostisering och behandling av vuxna patienter som har orofaciala sjukdomar eller tillstånd och även t.ex. systemsjukdomar, funktionsnedsättningar eller psykisk ohälsa. Inom specialiteten omhändertas patienter såväl polikliniskt som inom slutenvård.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om systemsjukdomar, medicinska behandlingar, funktionsnedsättningar och geriatrik,
- fördjupade kunskaper om psykologi och psykiatri,
- fördjupade kunskaper om slemhinnesjukdomar samt orala manifestationer av systemsjukdomar och medicinska behandlingar,
- omhändertagande av patienter som har nedsatt autonomi, och
- fördjupade kunskaper om sambanden mellan patienters fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i såväl vård (tandvård och hälso- och sjukvård) som omsorg är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten orofacial medicin

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ7, SÖ 9

Orofacial medicin 1 – Orofacial medicin 18

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten– kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper– kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer– kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen– kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner– kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården– uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation– uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan– uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt – kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor – kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet – kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper – kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare – kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten – kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information – kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder– kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Orofacial medicin 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med psykisk ohälsa eller psykiatriska sjukdomar eller tillstånd
Orofacial medicin 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – kunna bedöma hur invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med orala sjukdomar eller tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd
Orofacial medicin 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – kunna bedöma hur hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med orala sjukdomar eller tillstånd – kunna utreda patienter med onkologiska sjukdomar eller tillstånd i munhålan och omgivande vävnader – kunna odontologiskt omhänderta patienter med hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd

Orofacial medicin 4	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid geriatriska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om geriatriska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna bedöma hur geriatriska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med orala sjukdomar eller tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med geriatriska sjukdomar eller tillstånd

Orofacial medicin 5	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid neurologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om neurologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna bedöma hur neurologiska sjukdomar eller tillstånd hos en patient påverkar orala sjukdomar eller tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med neurologiska sjukdomar eller tillstånd

Orofacial medicin 6	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om hur reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med reumatologiska sjukdomar eller tillstånd eller övriga systemsjukdomar

Orofacial medicin 7	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid infektionssjukdomar och infektiösa tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om infektionssjukdomar och infektiösa tillstånd som kan orsaka orofaciala sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med infektionssjukdomar eller infektiösa tillstånd– kunna bedöma hur infektioner i tänder, munhåla, käkar eller omgivande vävnader hos en patient påverkar det allmänna hälsotillståndet– kunna odontologiskt omhänderta patienter med infektioner i tänder, munhåla, käkar eller omgivande vävnader inför medicinsk behandling

Orofacial medicin 8	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet som kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om hur sjukdomar och tillstånd i öron-, näs- och halsområdet kan interagera med orofaciala sjukdomar och tillstånd

Orofacial medicin 9	Kompetenskrav
Laboratoriemedicin	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om laboratoriemedicinska metoder som har betydelse för behandlingsplanering för patienter som omhändertas inom specialiteten– uppvisa kunskap om laboratoriemedicinska metoder som har betydelse för odontologisk behandling av patienter som omhändertas inom specialiteten– kunna bedöma behov av och initiera laboratoriemedicinska undersökningar för patienter som omhändertas inom specialiteten– kunna bedöma laboratoriemedicinska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande

Orofacial medicin 10	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande i livets slutskede	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om palliativt omhändertagande i livets slutskede– kunna odontologiskt omhänderta patienter i livets slutskede med beaktande av fysiska, psykiska, sociala och existentiella behov

Orofacial medicin 11	Kompetenskrav
Patienter med nedsatt autonomi	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none">– kunna samarbeta med patienter med nedsatt autonomi och deras närstående med beaktande av etiska och juridiska aspekter– kunna samarbeta med personal i vård och omsorg om patienters orala hälsa och behandling med respekt för patienternas självbestämmande och integritet

Orofacial medicin 12	Kompetenskrav
Patienter och närstående som far illa	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera tecken på att patienter eller deras barn eller andra närstående far illa samt kunna vidta adekvata åtgärder

Orofacial medicin 13	Kompetenskrav
Slemhinneförändringar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid orala slemhinneförändringar – uppvisa kunskap om symtom på samt diagnostisering av orala slemhinneförändringar – kunna utreda, diagnostisera och prognostisera patienter med orala slemhinneförändringar – kunna omhänderta patienter med orala slemhinneförändringar

Orofacial medicin 14	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering för och odontologisk behandling av patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter som omhändertas inom specialiteten

Orofacial medicin 15	Kompetenskrav
Anestesi och sedering	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om metoder inom anestesi och sedering– kunna bedöma behov av anestesi och sedering vid odontologiskt omhändertagande– kunna tillämpa metoder för sedering som ett led i odontologiskt omhändertagande– kunna odontologiskt omhänderta patienter som är sederade eller under narkos

Orofacial medicin 16	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur läkemedelsbehandling kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna anpassa en specifik läkemedelsbehandling till en patients övriga läkemedelsbehandling och hans eller hennes samtliga sjukdomar eller tillstånd

Orofacial medicin 17	Kompetenskrav
Oralmotorisk dysfunktion	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd som kan ge upphov till oralmotorisk dysfunktion– uppvisa kunskap om diagnostisering och behandling av oralmotorisk dysfunktion– kunna odontologiskt omhänderta patienter med oralmotorisk dysfunktion

Orofacial medicin 18	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid medicinska, fysiska, psykiska och intellektuella funktionsnedsättningar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna bedöma hur funktionsnedsättningar hos en patient interagerar med orofaciala sjukdomar eller tillstånd– kunna diagnostisera orofaciala sjukdomar och tillstånd hos patienter med medicinska, fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar– kunna göra en behandlingsplanering som är anpassad efter en patients särskilda förutsättningar och behov– kunna odontologiskt omhänderta patienter som har medicinska, fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsnedsättningar

Ortodonti

Om specialiteten

Specialiteten ortodonti karaktäriseras av omhändertagande av patienter som har medfödda eller förvärvade käk-, bett- eller tandpositionsavvikelser.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om ansiktets, käkarnas och bettets utveckling och tillväxt,
- diagnostisering och behandling av patienter som har medfödda och förvärvade käk-, bett- och tandpositionsavvikelser,
- värdering av käk-, bett- och tandpositionsavvikelser samt prioritering i förhållande till gällande regelverk och ersättningssystem,
- fördjupade kunskaper om faktorer som styr motivation och kooperation, och
- behandling av patienter som har käkanomalier i samarbete med andra odontologiska och medicinska specialiteter.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten ortodonti

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 8

Ortodonti 1 – Ortodonti 14

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten– kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper– kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer– kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen– kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner– kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården– uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation– uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan– uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt – kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor – kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet – kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper – kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare – kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten – kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information – kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder– kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om barns normala utveckling– uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa

Specialitetsspecifika delmål

Ortodonti 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan påverka det odontologiska omhändertagandet – uppvisa kunskap om vilka faktorer som styr motivation och kooperation hos patienter och deras närstående vid odontologiskt omhändertagande – uppvisa kunskap om hur samhälleliga kroppsideal kan påverka patienters självbilder – kunna beakta patienters reaktioner på förändringar i utseendet vid planering och genomförande av odontologiska behandlingar – kunna tillämpa metoder som syftar till ökad motivation och kooperation hos patienter och deras närstående
Ortodonti 2	Kompetenskrav
Bemötande vid odontologiskt omhändertagande av barn och ungdomar	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om närståendes betydelse vid odontologiskt omhändertagande av barn och ungdomar – kunna beakta patienters hela livssituation vid odontologiskt omhändertagande – kunna göra barn och ungdomar delaktiga vid odontologiskt omhändertagande med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov
Ortodonti 3	Kompetenskrav
Teamarbete	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna tillämpa teamarbete inom ortodonti inklusive ett delegerat arbetssätt

Ortodonti 4	Kompetenskrav
Genetik	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om genetiskt betingade kraniofaciala missbildningar och bett- och tandavvikelser– uppvisa kunskap om genetisk rådgivning om kraniofaciala missbildningar och bett- och tandavvikelser

Ortodonti 5	Kompetenskrav
Öron-, näs- och halssjukdomar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om sjukdomar och tillstånd som påverkar andning och andningsorgan– kunna bedöma hur öron-, näs- och halssjukdomar hos en patient påverkar kraniofaciala strukturer, inklusive deras tillväxt

Ortodonti 6	Kompetenskrav
Kirurgi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om kirurgiska behandlingsmetoder samt deras effekter och bieffekter vid kraniofaciala missbildningar

Ortodonti 7	Kompetenskrav
Barn och ungdomars fysiska utveckling	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om avvikelser från barn och ungdomars normala fysiska utveckling och tillväxt som har betydelse för dental och kraniofacial utveckling

Ortodonti 8	Kompetenskrav
Bettutveckling och tillväxt	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om ansiktsskelettets och bettets normala och avvikande utveckling och tillväxt från embryonal differentiering till naturligt åldrande– kunna bestämma tidpunkt för behandling av en patient med utgångspunkt i prediktion av hans eller hennes fysiska utveckling eller tillväxt
Ortodonti 9	Kompetenskrav
Oral motorik och talrubbingar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna analysera samband mellan oral motorik, oral funktion och kraniofacial utveckling– uppvisa kunskap om talrubbingar vid kraniofaciala missbildningar
Ortodonti 10	Kompetenskrav
Käk- och muskelfunktion	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur ocklusionen kan påverka käk- och muskelfunktionen– kunna bedöma hur bettavvikelser hos en patient samt behandling av sådana påverkar käk- eller muskelfunktionen

Ortodonti 11	Kompetenskrav
Radiologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering och odontologisk behandling vid kraniofaciala missbildningar och bett- och tandpositionsavvikelser– kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter med kraniofaciala missbildningar eller bett- eller tandavvikelser

Ortodonti 12	Kompetenskrav
Traumaskadade tänder	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna bedöma hur traumaskadade tänder påverkas av tandflyttning– kunna värdera behandlingsalternativ vid ortodontisk behandling av traumaskadade tänder

Ortodonti 13	Kompetenskrav
Parodontalt skadade tänder	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna bedöma och prognostisera ortodontisk behandling av parodontalt skadade tänder

Ortodonti 14	Kompetenskrav
Diagnostisering, behandling och uppföljning	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none">– kunna diagnostisera och bedöma käk-, bett- och tandpositionsavvikelser samt analysera orsaker till dessa– kunna värdera undersöknings- och analysmetoder för ortodontisk prioritering– kunna tillämpa undersöknings- och analysmetoder för ortodontisk diagnostisering och behandlingsplanering– kunna bedöma hur käk-, bett- eller tandpositionsavvikelser hos en patient samt behandlingen av dessa påverkar oral hälsa och allmänt välbefinnande– kunna planera behandling vid käk-, bett- och tandpositionsavvikelser– kunna behandla vanligt förekommande käk-, bett- och tandpositionsavvikelser– kunna bedöma vilka ortodontiska behandlingsmetoder som är lämpliga för olika patienter– kunna diagnostisera och omhänderta patienter med komplikationer till ortodontisk behandling– kunna prognostisera ortodontiska behandlingar både före och efter behandling

Parodontologi

Om specialiteten

Specialiteten parodontologi karaktäriseras av diagnostisering och behandling av patienter som har infektioner och sjukdomstillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om infektioner i vävnader som omger tänder och dentala implantat,
- kirurgiska och icke-kirurgiska behandlingsmetoder vid parodontala sjukdomar och tillstånd,
- regeneration och rekonstruktion av vävnader som omger tänder och dentala implantat,
- rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av parodontala sjukdomar och tillstånd, och
- kunskaper om sambanden mellan sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat och det allmänna hälsotillståndet.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten parodontologi

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 9

Parodontologi 1 – Parodontologi 9

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten– kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper– kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer– kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen– kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner– kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården– uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation– uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan– uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt – kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor – kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet – kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper – kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare – kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten – kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information – kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt – kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder– kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om barns normala utveckling– uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa

SÖ 9	Kompetenskrav
Geriatric	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna anpassa det odontologiska omhändertagandet av äldre patienter med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Specialitetsspecifika delmål

Parodontologi 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan interagera med odontologiska behandlingar – kunna tillämpa metoder som syftar till beteendeförändring samt ökad motivation och Kooperation

Parodontologi 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd kan interagera med orala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd

Parodontologi 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om undersökningsmetoder för diagnostisering av invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd kan interagera med orala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd

Parodontologi 4	Kompetenskrav
Immunologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid immunologiska sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av immunologiska sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om hur immunologiska sjukdomar och tillstånd samt inflammatoriska processer kan påverka parodontala sjukdomar och tillstånd

Parodontologi 5	Kompetenskrav
Oralpatologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid orala slemhinneförändringar– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av orala slemhinneförändringar– uppvisa kunskap om etiologi till samt patogenes och histopatologi vid förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader– uppvisa kunskap om symtom på och diagnostisering av förändringar i orala hårdvävnader och angränsande mjukvävnader– kunna odontologiskt omhänderta patienter med oralpatologiska sjukdomar eller tillstånd

Parodontologi 6	Kompetenskrav
Radiologi	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om metoder inom radiologi som har betydelse för behandlingsplanering och odontologisk behandling vid inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i tänder, dentala implantat, käkar och omgivande vävnader – kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande av patienter med inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i tänder, dentala implantat, käkar eller omgivande vävnader – kunna bedöma radiologiska undersökningsresultat vid rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av sjukdomar eller tillstånd i tänder, käkar eller omgivande vävnader

Parodontologi 7	Kompetenskrav
Läkemedel	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – kunna anpassa en specifik läkemedelsbehandling till en patients övriga läkemedelsbehandling och hans eller hennes samtliga sjukdomar eller tillstånd – kunna ordinera läkemedel vid behandling av akuta och långvariga inflammatoriska tillstånd som har sitt ursprung i tänder, dentala implantat, käkar och omgivande vävnader

Parodontologi 8	Kompetenskrav
Laboratoriemedicin	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om laboratoriemedicinska metoder som har betydelse för odontologisk behandling av patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma behov av och initiera laboratoriemedicinska undersökningar för patienter som omhändertas inom specialiteten – kunna bedöma laboratoriemedicinska undersökningsresultat vid odontologiskt omhändertagande

Parodontologi 9	Kompetenskrav
Diagnostisering, behandling och uppföljning	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om orsaker till sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat– kunna värdera undersöknings- och analysmetoder för diagnostisering och behandlingsplanering vid sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat– uppvisa kunskap om protetisk rehabilitering vid rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av sjukdomar eller tillstånd i tänder, käkar eller omgivande vävnader– kunna tillämpa undersöknings- och analysmetoder för diagnostisering och behandlingsplanering vid sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat– kunna diagnostisera och analysera orsaker till sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat– kunna bedöma hur sjukdomar och tillstånd i vävnader som omger tänder och dentala implantat hos en patient samt behandlingen av dessa påverkar det allmänna hälsotillståndet, inklusive övrig oral hälsa– kunna odontologiskt omhänderta patienter med sjukdomar eller tillstånd i vävnader som omger tänder eller dentala implantat– kunna tillämpa kirurgiska tekniker för rekonstruktion av vävnad som förlorats på grund av sjukdomar eller tillstånd i vävnader som omger tänder eller dentala implantat

Pedodonti

Om specialiteten

Specialiteten pedodonti karaktäriseras av utredning, diagnostisering och behandling av patienter som utgörs av barn och ungdomar med komplexa vårdbehov. Patienterna kan ha såväl systemsjukdomar och funktionsnedsättningar som en komplicerad odontologisk problematik.

Kompetensområdet omfattar bl.a.

- fördjupade kunskaper om den normala utvecklingen och tillväxten hos barn och ungdomar,
- fördjupade kunskaper om sjukdomar och tillstånd som specifikt drabbar växande individer,
- kunskaper om sambanden mellan livsstilsfaktorer och hälsa hos barn och ungdomar,
- utredning, diagnostisering, förebyggande, behandling och uppföljning av barn och ungdomar som har orala sjukdomar eller tillstånd eller störningar, och
- fördjupade kunskaper om barn och ungdomars särskilda förutsättningar och behov vid odontologiskt omhändertagande.

Samverkan med andra specialiteter och professioner eller yrkesgrupper i tandvården såväl som i hälso- och sjukvården är centralt för specialiteten.

Om målbeskrivningen

Tandläkarnas ST är en målstyrd utbildning vilket innebär att den utgår från uppsatta mål. Dessa mål finns presenterade i en målbeskrivning för varje specialitet. I målbeskrivningen anges den kompetens som en nybliven specialist inom specialiteten ska ha. Den ska användas i utformningen av en ST-tandläkares utbildning och vid bedömningen av hans eller hennes kompetens.

Målbeskrivningen är indelad i olika delmål. De har olika omfattning och kan ta olika lång tid att uppnå. Några av delmålen är specialitetsövergripande (SÖ). De är likadant formulerade och gäller för flera specialiteter. Andra är specialitetsspecifika och gäller alltså endast för en specialitet.

Delmålen består av strecksatser. Vissa av dem inleds med formuleringen ”uppvisa kunskap om” och anger vilka *kunskaper* som en ST-tandläkare ska ha tillägnat sig under utbildningen. Andra inleds med ordet ”kunna” och anger antingen *färdigheter* eller *förhållningssätt* som en ST-tandläkare ska ha utvecklat under sin utbildning.

Odontologiskt omhändertagande används i målbeskrivningen som en vid benämning för de åtgärder som en tandläkare vidtar inom ramen för sin specifika specialistkompetens, såväl polikliniskt som i slutenvård. Åtgärderna omfattar t.ex. utredning, bedömning, diagnostisering, prognostisering, behandling och uppföljning. Behandlingen kan vara såväl förebyggande som rehabiliterande, såväl kirurgisk som icke-kirurgisk. Även remittering till andra aktörer i vård (tandvård och hälso- och sjukvård) och omsorg kan ingå i *odontologiskt omhändertagande*.

Målbeskrivning för specialiteten pedodonti

Denna målbeskrivning innehåller delmålen:

SÖ 1 – SÖ 8

Pedodonti 1 – Pedodonti 14

Specialitetsövergripande delmål

SÖ 1	Kompetenskrav
Leda professionsutvecklingen	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna ta ansvar för utvecklingen av undersöknings- eller behandlingsrutiner inom den egna specialiteten – kunna förmedla kunskaper inom den egna specialitetens ämnesområde till olika målgrupper – kunna ta ansvar för samverkan mellan den egna specialiteten och t.ex. andra specialiteter, professioner och organisationer – kunna ta ansvar för det kontinuerliga lärandet på arbetsplatsen – kunna ta ansvar för att förbättrande åtgärder genomförs med utgångspunkt i systematiska utvärderingar av arbetsplatsens processer och rutiner – kunna ta ansvar för integrering och utfasning av tekniker och metoder

SÖ 2	Kompetenskrav
Samhällsodontologi	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none"> – kunna tillämpa lagar och andra författningar som gäller för specialisttandvården – uppvisa kunskap om specialisttandvårdens styrning och organisation – uppvisa kunskap om faktorer som påverkar hälsan och skillnader mellan olika grupper i samhället i fråga om den orala hälsan – uppvisa kunskap om hur insatser på samhällsnivå kan påverka den orala hälsan hos befolkningen och hur insatserna kan organiseras

SÖ 3	Kompetenskrav
Kommunikation, pedagogik och samarbete	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna presentera och förklara odontologisk eller medicinsk information på ett tydligt och tillgängligt sätt, såväl muntligt som skriftligt– kunna anpassa sättet att kommunicera med patienter och närstående med utgångspunkt i individuella behov och kommunikativa förmågor– kunna ge patienter och närstående svåra besked respektfullt, empatiskt och med lyhördhet– kunna planera och genomföra undervisning för olika målgrupper– kunna handleda och instruera kollegor och andra medarbetare– kunna ta ansvar för det multiprofessionella teamarbetet kring enskilda patienter
SÖ 4	Kompetenskrav
Vetenskap	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna delta i kunskapsutvecklingen inom den egna specialiteten– kunna kritiskt granska och värdera odontologisk eller medicinsk vetenskaplig information– kunna tillämpa ett vetenskapligt förhållningssätt i det dagliga arbetet
SÖ 5	Kompetenskrav
Etik	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera etiska problem och analysera dem på ett strukturerat sätt– kunna hantera värdekonflikter i det dagliga arbetet

SÖ 6	Kompetenskrav
Mångfald och jämlikhet	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i samhället uppstår– uppvisa kunskap om hur diskriminering och ojämlikhet i tandvården kan förebyggas och motverkas

SÖ 7	Kompetenskrav
Patienter med särskilda behov	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna identifiera patienter med särskilda behov och vidta adekvata åtgärder– kunna samarbeta i nätverk kring patienter med särskilda behov

SÖ 8	Kompetenskrav
Barn	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om barns normala utveckling– uppvisa kunskap om förhållanden under vilka barn kan fara illa, risk- och skyddsfaktorer i samband med att barn far illa samt tecken på att barn far illa

Specialitetsspecifika delmål

Pedodonti 1	Kompetenskrav
Psykologi och psykiatri	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur psykisk ohälsa och psykiatriska sjukdomar och tillstånd kan påverka orofaciala sjukdomar och tillstånd– uppvisa kunskap om vilka faktorer som styr motivation och kooperation hos patienter och deras närstående vid odontologiskt omhändertagande– kunna bedöma hur orofaciala sjukdomar eller tillstånd påverkar patienter och deras närstående– kunna tillämpa metoder som syftar till ökad motivation och kooperation hos patienter och deras närstående– kunna odontologiskt omhänderta patienter med psykisk ohälsa eller psykiatriska sjukdomar eller tillstånd

Pedodonti 2	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om invärtesmedicinska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna bedöma hur invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd hos en patient interagerar med orala sjukdomar eller tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med invärtesmedicinska sjukdomar eller tillstånd

Pedodonti 3	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om hematologiska och onkologiska sjukdomar och tillstånd som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – kunna bedöma hur orala sjukdomar eller tillstånd hos en patient påverkar hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med hematologiska eller onkologiska sjukdomar eller tillstånd

Pedodonti 4	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar som kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – uppvisa kunskap om hur reumatologiska sjukdomar och tillstånd och övriga systemsjukdomar kan påverka orala sjukdomar och tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med reumatologiska sjukdomar eller tillstånd eller övriga systemsjukdomar

Pedodonti 5	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid sällsynta diagnoser och syndrom	<p>Den specialistkompetenta tandläkaren ska</p> <ul style="list-style-type: none"> – uppvisa kunskap om etiologi till sällsynta diagnoser och syndrom som har betydelse för odontologiskt omhändertagande – uppvisa kunskap om symtom på samt diagnostisering och behandling vid sällsynta diagnoser och syndrom som har betydelse för odontologiskt omhändertagande – kunna bedöma hur sällsynta diagnoser eller syndrom hos en patient interagerar med orala sjukdomar eller tillstånd – kunna odontologiskt omhänderta patienter med sällsynta diagnoser eller syndrom

Pedodonti 6	Kompetenskrav
Odontologiskt omhändertagande vid infektionssjukdomar och infektiösa tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om infektionssjukdomar och infektiösa tillstånd som kan orsaka orofaciala sjukdomar och tillstånd– kunna odontologiskt omhänderta patienter med infektionssjukdomar eller infektiösa tillstånd– uppvisa kunskap om hur infektioner i tänder, munhåla, käkar och omgivande vävnader kan påverka det allmänna hälsotillståndet– kunna odontologiskt omhänderta patienter med infektioner i tänder, munhåla, käkar eller omgivande vävnader inför medicinsk behandling
Pedodonti 7	Kompetenskrav
Utveckling och tillväxt	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om avvikelser från barn och ungdomars normala fysiska utveckling och tillväxt– uppvisa kunskap om avvikelser från barn och ungdomars normala psykiska och intellektuella utveckling– kunna odontologiskt omhänderta barn och ungdomar med nedsatt fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga
Pedodonti 8	Kompetenskrav
Bemötande	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om närståendes betydelse vid odontologiskt omhändertagande av barn och ungdomar– kunna beakta patienters hela livssituation vid odontologiskt omhändertagande– kunna göra barn och ungdomar delaktiga vid odontologiskt omhändertagande med utgångspunkt i deras särskilda förutsättningar och behov

Pedodonti 9	Kompetenskrav
Läkemedel	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om hur läkemedelsbehandling kan påverka orala sjukdomar och tillstånd– kunna samarbeta med patienter och deras närstående för att uppnå följsamhet till läkemedelsbehandling

Pedodonti 10	Kompetenskrav
Anestesi och sedering	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om metoder inom anestesi och sedering– kunna bedöma behov av anestesi och sedering vid odontologiskt omhändertagande– kunna tillämpa metoder för sedering som ett led i odontologiskt omhändertagande– kunna odontologiskt omhänderta patienter som är sederade eller under narkos

Pedodonti 11	Kompetenskrav
Oral motorik och talrubbningar	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om samband mellan oral motorik, oral funktion och kraniofacial utveckling– uppvisa kunskap om utredning och diagnostisering vid avvikelser i det oralmotoriska systemet

Pedodonti 12	Kompetenskrav
Trauma	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om etiologi till dentala, orala och maxillofaciala skador– kunna undersöka och diagnostisera patienter med dentala, orala eller maxillofaciala skador– kunna göra en behandlingsplanering vid dentala, orala eller maxillofaciala skador– kunna odontologiskt omhänderta patienter med dentala, orala eller maxillofaciala skador

Pedodonti 13	Kompetenskrav
Hälsöfrämjande arbete	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– uppvisa kunskap om livsstilsfaktorer och hur de kan orsaka orala sjukdomar och tillstånd samt andra sjukdomar och tillstånd– kunna ge patienter vägledning i fråga om livsstil med utgångspunkt i deras orala hälsa

Pedodonti 14	Kompetenskrav
Omhändertagande av barn och ungdomar med komplexa odontologiska sjukdomar och tillstånd	Den specialistkompetenta tandläkaren ska <ul style="list-style-type: none">– kunna diagnostisera sjukdomar och tillstånd samt anomalier i tänder, munhåla, käkar och omgivande vävnader hos barn och ungdomar– kunna diagnostisera och bedöma samt analysera orsaker till käk-, bett- och tandpositionsavvikelser hos patienter i förskoleåldern och den tidiga skolåldern– kunna odontologiskt omhänderta patienter med sjukdomar eller tillstånd eller anomalier i tänder, munhåla, käkar och omgivande vävnader


ANSÖKAN
 om bevis om specialistkompetens

 Till
Socialstyrelsen
106 30 STOCKHOLM

Personuppgifter som lämnas på denna ansökningsblankett registreras av Socialstyrelsen i ett ärendehanteringssystem. Med stöd av förordningen (2006:196) om register över hälso- och sjukvårdspersonal överförs uppgifter om utfärdat behörighetsbevis till Socialstyrelsens register över hälso- och sjukvårdspersonal, HOSP. Både ärendehanteringssystemet och HOSP uppdateras med vissa folkbokföringsuppgifter.

Specialitet som ansökan avser

Sökande

Efternamn		Förnamn	
Personnummer		Utdelningsadress	
Postnummer	Postort	Telefon privat (inkl. riktnummer)	
E-postadress			
Arbetsplats		Telefon arbetet (inkl. riktnummer)	

Utbildning
Tandläkarexamen

Land	Datum (ååmmdd)
------	----------------

Legitimation/motsvarande bevis om behörighet

Land	Datum (ååmmdd)
Land	Datum (ååmmdd)

Allmän tandläkarpraktik

Land	Datum (ååmmdd – ååmmdd)
------	-------------------------

Har sedan tidigare bevis om specialiskompetens

Specialitet		
Land	Datum (ååmmdd)	
Specialitet		
Land	Datum (ååmmdd)	

Tjänsteförteckning

Redovisning av specialiseringsjämsstgoring

Tjänstgoringssälle (klinik, enhet eller annan specificering)	Period (ååmmdd - ååmmdd)	Tjänstgoringens omfattning i pro- cent av heltid	Tjänstgoringens omfattning om- räknad till måna- der på heltid
Summa			

Förteckning över bifogade intyg

Allmän tandläkarpraktik (2 kap. 1 §)

Bilaga nr

Uppnådda delmål (Bilaga 11)

Bilaga nr

Fullgjord specialiseringstjänstgöring (Bilaga 12)

Bilaga nr

Uppnådd specialistkompetens (Bilaga 13)

Bilaga nr

Förteckning över övriga bifogade handlingar

Godkänd svensk doktorexamen (9 kap. 3 § 1)

Bilaga nr

Bedömning av utländsk doktorexamen (9 kap. 3 § 2)

Bilaga nr

Intyg om utländsk tjänstgöring (9 kap. 3 § 3 eller 4)

Bilaga nr

Avgift

Enligt 11 § avgiftsförordningen (1992:191) ska avgiften betalas när ansökan ges in.

Avgiften betaland (då mndat)

Underskrift

Ort och datum

Sökandens namnteckning

Bilaga nr:

INTYG om delmål

Sökande

Efternamn	Förnamn
Personnummer	

Specialitet som ansökan avser

Sökanden har uppnått delmålet (t.ex. SÖ 1 eller Bctffysiologi 1)
--

Utbildningsaktiviteter som sökanden genomfört för att uppnå delmålet (t.ex. kliniska tjänstgöringar under handledning, kurser eller auskultationer)

Hur det kontrollerats att sökanden uppnått delmålet (t.ex. bedömningar av kliniskt omhändertagande eller kursexaminationer)

Handledare

Specialitet	Handledarutbildning (årtal)
Tjänsteställe	Ort och datum
Namnlekning	Namnförtydligande
Personnummer	

Bilaga nr:

INTYG
om fullgjord specialiseringstjänstgöring

Specialitet som ansökan avser

Sökande

Efternamn	Förnamn
Personnummer	

- Sökanden har fullgjort minst tre års specialiseringstjänstgöring i Sverige.
- Sökanden har fullgjort minst ett års specialiseringstjänstgöring i Sverige enligt 8 kap. 4 § 1 (tredjeland).

Verksamhetschefen

vid det tjänstgöringsställe där sökanden huvudsakligen har genomfört sin specialiseringstjänstgöring

Tjänsteställe	Ort och datum
Namnteckning	Namnförtydligande
Personnummer	

Bilaga nr:

INTYG
om uppnådd specialistkompetens

Specialitet som ansökan avser

Sökande

Efternamn	Förnamn
Personnummer	

Sökanden har uppnått samtliga delmål i målbeskrivningen för specialiteten.

**Huvudansvarig handledare
som har utsetts enligt 4 kap. 3 §**

Specialitet	Handledarutbildning (årstal)
Tjänsteställe	Ort och datum
Namnreckning	Namnförtydligande
Personnummer	

**Extern examinator
som har utsetts enligt 4 kap. 3 §**

Specialitet	
Tjänsteställe	Ort och datum
Namnreckning	Namnförtydligande
Personnummer	

HSLF-FS
2017:77

HSLF-FS kan laddas ned eller beställas via
Socialstyrelsens publikationsservice
webb: www.socialstyrelsen.se/publikationer
e-post: publikationsservice@socialstyrelsen.se

